

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*



Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
А288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.

ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

практиками, підвищення кваліфікації та етичний діалог у професійному середовищі. Необхідно формувати серед адвокатів культуру саморефлексії, коли кожен фахівець усвідомлює значення власних дій для репутації всієї адвокатури. Крім того, важливо, щоб органи адвокатського самоврядування оперативно реагували на нові виклики, оновлюючи етичні стандарти відповідно до реалій воєнного часу.

Отже, поведінка адвоката у воєнний період — це поєднання професійного обов'язку, моральної стійкості та громадянської свідомості. Етика адвокатської діяльності в таких умовах не втрачає, а, навпаки, набуває особливого значення, адже саме вона визначає межу між правовим порядком і хаосом, між гуманізмом і байдужістю, між свободою та свавіллям.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>. (дата звернення: 12.10.2025).
2. Правила адвокатської етики : рішення Звітно-виборного з'їзду адвокатів України від 09.06.2017р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/p0001891-17#Text>. (дата звернення: 13.10.2025).

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» *Щербатий Роман Романович*

Ніколаєнко М. О.

студентка 1-го курсу

факультету прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Національного університету «Одеська юридична академія»

РОЛЬ АДВОКАТСЬКОЇ ЕТИКИ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ АДВОКАТА

Адвокатська етика є невід'ємною складовою професійної діяльності адвоката. У сучасних умовах розвитку правової держави значення етичних норм зростає, оскільки законодавством неможливо врегулювати усе розмаїття ситуацій, у яких може опинитися адвокат (особливо в умовах сьогодення). Правила адвокатської етики, затверджені рішенням Звітно-виборного з'їзду адвокатів України від 09 червня 2017 року, містять чіткі вимоги до поведінки адвокатів у різних сферах діяльності, включаючи взаємовідносини з клієнтами, судом,

колегами, органами влади та громадськістю тощо [1]. Ці правила не є сталими — вони зазнають змін відповідно до нових викликів, що постають перед адвокатурою, зокрема змін у законодавстві, суспільних очікуваннях та міжнародних стандартах.

Етичні норми виконують низку важливих функцій: регулятивну, превентивну, виховну та репутаційну. Регулятивна функція полягає у формуванні чітких меж допустимої поведінки адвоката; превентивна — у запобіганні правопорушенням; виховна — у формуванні високих моральних якостей адвокатів; репутаційна — у підтриманні високого рівня довіри до адвокатури серед населення [2, с. 10].

Адвокатська етика є запорукою поваги до професії адвоката, гарантією належного надання правничої допомоги та основою для формування позитивного іміджу адвокатури в цілому.

Поряд із цим, важливим аспектом є практичне застосування норм адвокатської етики у повсякденній діяльності. До прикладу, адвокат зобов'язаний дотримуватися принципу конфіденційності, утримуватись від розголошення будь-якої інформації, яка йому стала відома від клієнта. Цей принцип є не лише етичним, але й юридичним обов'язком, що забезпечує довіру між адвокатом і клієнтом, а також гарантує ефективний захист прав і свобод особи. Окрему увагу заслуговує принцип незалежності адвоката. У процесі здійснення своєї професійної діяльності адвокат повинен діяти незалежно від впливу будь-яких осіб, органів влади чи інших суб'єктів. Незалежність є необхідною умовою об'єктивного і неупередженого захисту або представництва інтересів клієнта. Водночас адвокат має уникати ситуацій, у яких може виникнути конфлікт інтересів, оскільки це може поставити під сумнів його професійну неупередженість.

У межах правозастосовної практики адвокат зіштовхується з широким колом етичних дилем. Наприклад, питання щодо допустимих методів захисту клієнта, меж правомірної критики дій суду чи прокурора, поведінки у випадку виявлення неправомірних дій з боку інших учасників процесу. У таких випадках саме етичні стандарти допомагають обрати найкращу модель поведінки, що відповідатиме не лише букві закону, а й духу правової професії.

Крім того, адвокатська етика має значення й у внутрішньокорпоративних взаєминах адвокатів між собою. Взаємна повага, колегіальність тощо є основою для формування «здорового» професійного середовища. Недотримання цих норм може призвести до втрати авторитету адвокатури як інституту, що забезпечує реалізацію права на захист.

У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства постають нові виклики для адвокатської етики, зокрема щодо професійної поведінки в мережі Інтернет, використання електронної пошти, соціальних мереж, збереження електронної адвокатської таємниці. Ці

питання потребують осмислення та адаптації етичних стандартів до нових реалій.

Слід звернути увагу й на освітню функцію адвокатської етики, яка реалізується через систему правничої освіти. Уже на етапі навчання у вищому навчальному закладі майбутні адвокати мають ознайомлюватися з етичними стандартами, аналізувати типові ситуації, що виникають у професійній практиці, формувати критичне мислення щодо вибору правильного варіанту поведінки в кожному конкретному випадку. Такий підхід сприяє формуванню професійної ідентичності правника, орієнтованої на служіння інтересам правосуддя.

Узагальнюючи викладене, можна зробити висновок, що адвокатська етика виконує ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування інституту адвокатури. Вона формує уявлення про межі допустимої поведінки, забезпечує моральну сталість професійної діяльності, сприяє формуванню довіри до адвокатів з боку громадськості та органів правосуддя. В умовах динамічних соціальних змін, цифровізації правової сфери та глобалізації правових проблем етичні стандарти залишаються незмінним орієнтиром у професійній діяльності адвоката.

Отже, адвокатська етика є не лише системою правових приписів, а й фундаментом, на якому будується професійна честь і гідність адвоката. Саме через призму етики адвокат реалізує свою місію — захист прав і свобод людини, зміцнення правопорядку та утвердження принципу верховенства права в суспільстві.

Список використаної літератури

1. Правила адвокатської етики : затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів України від 09.06.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17#n346>
2. Етика та естетика: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 204 с.

Зауваження: У процесі підготовки цього тексту було використано програмне забезпечення генерації тексту (ChatGPT 5) виключно для редакційного редагування та корекції стилю. Усі фактичні дані, посилання, джерела, а також висновки були особисто перевірені та підтверджені автором тексту. Відповідальність за зміст і точність юридичного аналізу повністю покладається на автора.

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія», кандидат юридичних наук, доцент **Кравченко Марина Олександрівна**

Ніколаєнко М. О.

Роль адвокатської етики в професійній діяльності адвоката 490

Олійник М. І.

Проблемні аспекти дотримання принципу конфіденційності
в адвокатській діяльності 493

Платонова О. А.

Етичні аспекти визначення та сплати гонорару в адвокатській
діяльності 497

Самойлова Ю. О.

Професійна етика адвоката у протистоянні процесуальному
тиску з боку сторони обвинувачення 499

Синицина В. Є.

Актуальні питання дотримання межі між свободою вираження
поглядів та порушення правил адвокатської етики 503

Скаблюк К. Ю.

Конфлікт інтересів у адвокатській діяльності 506

Собко Є. В.

Проблемні аспекти відносин адвоката з клієнтами в умовах
воєнного стану 510

Стефанський М. А.

Адвокатська етика як фактор формування довіри до системи
правосуддя 513

Тарасенко М. Л.

Дисциплінарна відповідальність адвоката у цифрову епоху:
публікації у соцмережах та професійна репутація 517

Тарасова В. О.

Етичні дилеми адвоката під час розгляду справ, які викликають
суспільний резонанс 521

Храмченкова М. В.

Професійна етика адвоката у цифрову епоху: використання
онлайн-комунікацій та соціальних мереж 523

Чумак А. О.

Використання штучного інтелекту в адвокатській діяльності:
етичні та правові аспекти 526

Шевелєва К. Ю.

Використання соціальних мереж адвокатами: етичні межі
публічної комунікації 529